

## Obsah

Na cestu	7
Kapitola úvodní neboli O jedné velké fikci	9

### O JEJÍM TĚLE

I O jejích hláskách	27
II Iskerka a edoráz, slova magická	35
III Kapitola o čínských skřínkách kouzelnických, z nichž vyskakují čertíci Ča, Či, Ču a jiní ještě	37
IV Kapitola, jež je spíš povídkou, pojednávající o mládenečkovi, který si nese svou znejmilejší na zádech	42
V O její pleti	44
VI Kde je nejchoulostivější	48
VII O přízvuku a jedné zábraně	51
VIII Poznámka o jejích schopnostech harmonisačních a modulačních	54
IX Pata Achillova	59
X Kapitola neúplná, ale obsažná, neboť pojednává o nejtajnější kráse češtiny	62

### Z JEJÍHO KOTLE ČARODĚJNIC

XI Nedokrasovědec a zánebí	77
XII Pánbiček a pohodlíčko	87
XIII O pomnožnosti neboli: La Multiple Splendeur	97
XIV Krokové	108
XV Kapitola, v níž se rozpačitě obchází Krakonošova zahrada	116

## Z JEJÍ MINULOSTI

XVI	Hroby	127
XVII	Boj o život	135
XVIII	Poznámka o Chýnech a Englicích	141
XIX	O románících, hudbinách a čáře prostopádné	144
XX	Nervný ústav a smyslnost Dobrovského	149
XXI	Každému svoje Poděbrady	168
XXII	Z citu zzut	172

## JAKÁ JE JEŠTĚ

XXIII	Pohled přes plot do sadů neverejných, ale vábných	181
XXIV	Putování pralesem	189
XXV	Letitý milý a jiná překvapení s kalendářem	193
XXVI	Cintorín a mojeď	199
XXVII	Slávy dcera	204
XXVIII	Jazyk a geopolitické fatum	216
XXIX	Jazyk bez členu	223
XXX	Mezery	227
XXXI	Vdovy a sirotkové	235

## ČEŠTINA A ČEŠTINY

XXXII	Dvojí kolejí	241
XXXIII	Kapitola nedlouhá, ale zádumčivá, neboť pojednává o češtinách ponorných	247
XXXIV	Rada Čechům, jak se hravě přiučiti češtině	250
XXXV	Kapitola, ve které je život rodinný a jiné nepřístojnosti, též dotaz k našim právníkům a nakonec Naše Paní	253
XXXVI	Představte si a představ si	261

## DŮVĚRNĚ O NÍ A S NÍ

XXXVII	Jazyk a jedinečnost	269
XXXVIII	Co nedovede	273
XXXIX	Děvče v nejlepších letech	275
XL	Ptal jsem se jí	280

## O JMÉNECH

XLI	Kapitola zčásti určená jen pro pány	285
XLII	Na Radosti a v Oblažci	299

## **JAK SE DÍVÁ NA SVĚT**

XLIII	Tělo	309
XLIV	O smyslech	320
XLV	O barvách slov několik; a o světle zasvitávajícím	324
XLVI	Čeština za stolem	331
XLVII	Něco na sebe	343
XLVIII	Němá tvář	348
XLIX	S čím kdo zachází, tím schází	360
L	Tak svět odplácí	363
LI	Kapitola o nerudném pohledu na svět	369
LII	O nadávání neboli O rohu hojnosti	372
LIII	Nadávka v mezích zákona	379

## **JAK S NÁMI DOVEDE**

LIV	Kapitola poněkud rozlehlejší, protože v ní řádí splašené kocór	387
LV	Ještě o splašeném kocóru	405
LVI	Modloslužebnický k východu	408
LVII	Čeština a žena	420

## **JEJÍ POHOSTINSTVÍ**

LVIII	Hosté	451
LIX	Verpánek a symposion	472
LX	Fotr a frajle, handlíř a rajzák	485
LXI	Kapitolka nedlouhá, ale tím zásadnější	489

## **O LIDOVÉ PÍSNĚ**

LXII	Černojoké děvče bez čárek	497
LXIII	Štemujte si ištrmenty	503
LXIV	O slavičku na studiích a o jedné futrované	513
LXV	Vonička z tej bílej konvalije	516

## **DVANÁCTERO KAPITOL O ČEŠTINĚ A TŘINÁCTÁ NÁDAVKEM**

LXVI	O dvou spojocoslovcích	533
LXVII	Kapitola thermická	537

LXVIII	Kapitolka kratičká o slovu, jež trochu souvisí se špendlíkem a hrabáním; též se pochvaluje čeština; jednomu jinému slovu však se klne	540
LXIX	Pan továrník	542
LXX	Kapitolka o lidech makových, tvarohových, knedlíkových, polívkových, jitrnicových a jiných; a proč to schvaluji jim i češtině	548
LXXI	O čertu a všelikých raubířích neboli Český svět záporu	552
LXXII	Slečna Šedivejch a její putna u kašny	563
LXXIII	Cosi jako doslov k Mandě Šedivejch	568
LXXIV	Bude louka zelenou?	572
LXXV	Mirjam a dcery její	578
LXXVI	O cizomluvech ještě slov několik a skoro zbytečných, ale s pozadím hlubší problematiky	584

## POESIE A JAZYK

LXXVII	Poesie a jazyk	591
LXXVIII	Smutnoduté volání a obloholetný skřivan	619
LXXIX	O povětrí připomínka snad nikoli zbytečná	634
LXXX	Zhyn, znoj a bratří jejich	637
LXXXI	Jeho Veličenstvo Rým neboli Rým a Eros	643
LXXXII	Kapitolka o tom, jak se z maléru může stát požeňná- ní a z obludy princ jak obrázek	649
LXXXIII	Poznámka o archaismu	653
LXXXIV	Další poznámka o archaismu	661

## K JAZYKOVÉ KULTUŘE

LXXXV	Lingua rustica?	671
LXXXVI	Slovo o chvalozpěvech	677
LXXXVII	Brusič	681
LXXXVIII	Kapitola senační, neboť autor v ní navrhuje, aby- chom brusičům líbali ruce	694
LXXXIX	Pan podbrusič	697
XC	Profesoritis a morbus genitivi	701
XCI	Zasloužili by si dvacetpět	704
XCII	Na pochodu k češtinám	706
XCIII	Chi tocca, muore neboli O lhaní do kapsy, majstrátu, Darmolu a doktorech filosofie	712

XCIV	O jedné disfunkci	716
XCV	O bujarčících pojednání nesoustavné	721
XCVI	Co dokázala a co ne	726
XCVII	Erben učitelem?	729
XCVIII	Arie Sarastrova a co se z ní podává	733

#### **SUB SPECIE AETERNITATIS**

XCIX	Perspektivy	741
C	Nač je na světě	753
CI	Sub specie aeternitatis	755
CII	Kapitola ze všech nejkratší, neboť autor se v ní dává zbaběle na útěk	759
	Zavírka všeho	761